

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

Fakulta
tělesné kultury

**POROVNÁNÍ PREFERENCÍ MEZI ČLENY A NEČLENY
KLUBU ČESKÝCH TURISTŮ V OBLASTI PĚŠÍ
TURISTIKY NA TURNOVSKU**

Bakalářská práce

Autor: Špiková Šárka

Studijní program: Rekreologie – pedagogika volného času

Vedoucí práce: Ing. Eva Schwartzhoffová, Ph.D.

Olomouc 2023

Bibliografická identifikace

Jméno autora: Šárka Špiková

Název práce: Porovnání preferencí mezi členy a nečleny Klubu českých turistů v oblasti pěší turistiky na Turnovsku

Vedoucí práce: Ing. Eva Schwartzhoffová, Ph.D.

Pracoviště: Katedra rekreologie

Rok obhajoby: 2023

Abstrakt:

Bakalářská práce je zaměřena na pěší turistiku obyvatel z Turnovska. Hlavním cílem bylo porovnat preference mezi členy Klubu českých turistů a nečleny v oblasti pěší turistiky. Výzkum probíhal kvantitativní metodou formou online dotazníkového šetření. Z výsledků vyplývá, že se preference v oblasti pěší turistiky mezi cílovými skupinami velmi liší. To, jestli má členství v Klubu českých turistů vliv na aspekty spojené s pěší turistikou (frekvence absolvování jednodenních/vícedenních výletů, průměrný počet ušlých kilometrů, obvyklý cíl cesty, obvyklý společník, způsob plánování/orientování se v terénu/zaznamenávání trasy, nejoblíbenější/nejatraktivnější navštívená destinace/trasa), se částečně prokázalo.

Klíčová slova:

cestovní ruch, Klub českých turistů, pěší turistika, turista, Turnov

Bibliographical identification**Author:** Šárka Špiková**Title:** Comparison of preferences between members and non-members of the Czech Tourist Club regarding hiking in Turnov region**Supervisor:** Ing. Eva Schwartzhoffová, Ph.D.**Department:** Department of Recreation and Leisure Studies**Year:** 2023**Abstract:**

The bachelor's thesis is focused on hiking by residents of Turnov region. The main goal was to compare preferences regarding hiking between members of the Czech Tourist Club and non-members. The research was carried out by quantitative method using a questionnaire survey on the Google Forms platform. The results show that preferences regarded to hiking differ greatly between the target groups. Whether membership in the Czech Tourist Club has an effect on aspects related to hiking (frequency of day/weekend trips, average number of kilometres walked, usual trip goal, usual companion, method of planning/orienting in the terrain/recording the route, favourite/most attractive destination/route visited) has been partially proven.

Keywords:

hiking, the Czech Tourist Club, tourism, tourist, Turnov

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracovala samostatně pod vedením Ing. Evy Schwartzhoffové, Ph.D., uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 29. dubna 2023

.....

Děkuji vedoucí práce za odbornou pomoc a podnětné rady, které mi byly poskytnuty během zpracování této bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala svému otci, který mi byl po celou dobu zpracovávání bakalářské práce velkou oporou.

OBSAH

Obsah	7
1 Úvod	9
2 Přehled poznatků	10
2.1 Cestovní ruch	10
2.1.1 Klasifikace cestovního ruchu	11
2.1.2 Členění cestovního ruchu dle délky trvání	12
2.1.3 Motivace účasti na cestovním ruchu	13
2.1.4 Typologie účastníků cestovního ruchu	14
2.2 Turistika	15
2.2.1 Pěší turistika	16
2.2.2 Klub českých turistů	17
2.2.3 Klub českých turistů SOKOL Turnov	18
2.2.4 Turistické značení	19
2.2.5 Aspekty plánování výletu/túry	20
2.2.6 Orientace při pěší turistice	20
2.2.7 Zaznamenávání	21
3 Cíle	22
3.1 Hlavní cíl	22
3.1.1 Dílčí cíle	22
3.2 Výzkumná otázka	22
4 Metodika	23
4.1 Výzkumný soubor	23
4.2 Metody sběru dat	23
5 Výsledky	24
5.1 Sociodemografická charakteristika všech respondentů	24

5.2	Preference pěších turistů při běžném výletu/tůře	25
5.3	Porovnání preferencí mezi členy a nečleny Klubu českých turistů	34
6	Diskuse	42
7	Závěry	45
8	Souhrn	46
9	Summary	47
10	Referenční seznam	48
11	Přílohy	50
11.1	Dotazník	50

1 ÚVOD

Pěší turistika patří do jedněch z nejkrásnějších aktivit, jak poznat a prozkoumat detailně přírodu. Její krása spočívá v tom, že ji může podnikat kdokoliv, nehledě na věk, či kondici. Pěší turistika je velkým přínosem pro psychiku člověka i jeho fyzickou kondici. Je to nejpřirozenější způsob pohybu pro člověka a když je tato aktivita spojená ještě s poznáváním či překonáváním jakýchkoliv překážek, dostává se nám krásná nabídka smysluplného trávení volného času. Obecně turistika, a zvláště pěší turistika, jakožto nejobvyklejší způsob trávení volného času, probíhá v rámci cestovního ruchu. Pokud si naplánuji výlet, s cílem zdolání vrcholu, kulturně-poznávacím, rekreačním či sportovním, stávám se účastníkem cestovního ruchu.

Já sama mám k tomuto tématu blízko, neboť jsem členkou Klubu českých turistů. Proto bych touto prací ráda získala odpovědi na otázky spojené s pěší turistikou obyvatel z Turnovska. Stěžejní částí práce je pro mě porovnání odpovědí mezi členy KČT a nečleny. V teoretické části se budu věnovat cestovnímu ruchu jako takovému, následně turistice a pěší turistice. Popíšu také aspekty spojené s pěší turistikou, jako je plánování, orientování se v terénu a následné zaznamenávání trasy. V praktické části se budu věnovat samotným výsledkům online dotazníkového šetření, který byl vypracován na platformě Google Forms. Výsledková část se bude nejdříve věnovat sociodemografické charakteristice účastníků a následně jednotlivým aspektům spojených s pěší turistikou, jako je například hlavní cíl výletu, obvyklý společník, frekvence absolvování jednodenních/vícedenních treků či nejoblíbenější/nejatraktivnější navštívená trasa/destinace. V diskusi se budu věnovat samotnému porovnání výsledků obou zkoumaných skupin a v závěru se pokusím shrnout kompletní výsledky mé práce.

V rámci udržení srozumitelnosti této práce budu používat pojem „nečlen“ pro člověka, který není součástí Klubu českých turistů.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

2.1 Cestovní ruch

Existuje mnoho podob a verzí definic cestovního ruchu (dále CR). Jako první, co si člověk vybaví pod pojmem cestovní ruch, je cestování. Avšak oba pojmy znamenají něco jiného. Zatímco cestování se dá vnímat pouze jako cesty spojené s přechodným pobytem na jiném místě, cestovní ruch je pojmem mnohem složitějším. Cestovní ruch se stal nedílnou součástí moderní společnosti a týká se téměř všech lidí – buď jako účastník cestovního ruchu, či v roli místního obyvatelstva nebo jako zaměstnanec služeb nabízených v oblasti cestovního ruchu (Kotíková, 2013). Osobně ještě shledávám rozdíl mezi těmito pojmy v tom, že beru cestování jako možnost trávení času neboli i způsob života. Ryglová (2009) říká, že je cestování mnohem širší pojem než cestovní ruch, jelikož cestování může být i například cesta do práce, která ale do cestovního ruchu nespadá (s. 12).

Neexistuje jedna univerzální definice cestovního ruchu. První pokusy o ni sahají až k počátkům minulého století (Šauer et al., 2015). Jednu z prvních definic, od Hunzikera a Krapfa z roku 1942, zmiňuje Kotíková (2013) ve své publikaci: „Cestovní ruch představuje soubor vztahů a jevů, které vyplývají z pobytu na cizím místě, přičemž cílem pobytu není trvalé usídlení nebo výkon výdělečné činnosti“ (s.15).

Šauer et al. (2015) ve svých učebních materiálech zmiňují definici Světové organizace cestovního ruchu (UNWTO, 1995), která definuje cestovní ruch jako „souhrn aktivit osob cestujících do míst mimo jejich obvyklé prostředí a pobývajících v těchto místech po dobu ne delší než jeden rok (resp. 6 měsíců), za účelem trávení volného času, podnikání (výdělečná činnost není založena na trvalém či přechodném pracovním poměru) či jiným účelem.“

Dalším příkladem jsou autoři Zelenka a Pásková (2002), kteří charakterizují cestovní ruch jako komplexní společenský jev, jež zahrnuje aktivity lidí cestujících mimo jejich obvyklé prostředí po doby kratší než jeden rok, a to za zábavním, rekreačním, vzdělávacím, pracovním či jiným účelem. Spadají do toho i poskytovatelé služeb a produktů právě pro tyto cestující osoby (s. 45).

2.1.1 Klasifikace cestovního ruchu

Pro bližší vymezení cestovního ruchu a jeho členění používáme klasifikaci cestovního ruchu. V literatuře se můžeme setkat také s pojmem „typologie cestovního ruchu“, který označuje to samé. Výhradně v české a slovenské literatuře se setkáváme se členěním cestovního ruchu na formy a druhy. V zahraniční literatuře stejný obsah označují formy, druhy nebo typy cestovního ruchu (Kotíková & Schwarthoffová, 2017).

- *Druhy cestovního ruchu* – rozčleňují se na základě motivu účastníků cestovního ruchu. Dle Kotíkové a Swartzhoffové (2017) máme druhy:
 - rekreační cestovní ruch,
 - kulturně poznávací cestovní ruch,
 - lázeňsko-léčebný cestovní ruch,
 - sportovně-turistický cestovní ruch,
 - náboženský cestovní ruch,
 - obchodní cestovní ruch.

V literatuře se může objevovat i členění, které uvádí přes dvacet různých druhů cestovního ruchu (Kotíková & Schwartzhoffová, 2017). Například Oriška (2006) k výše zmíněným druhům dodává ještě stimulační, kongresový, myslivecký, rybářský a dobrodružný cestovní ruch.

- *Formy cestovního ruchu* – představují vymezení cestovního ruchu dle podmínek, které ho ovlivňují a důsledků, které přináší. Formy můžeme dělit dle deseti kritérií:
 - z geografického hlediska,
 - podle dopadu na platební bilance státu,
 - podle účelu cesty,
 - podle způsobu zajištění služeb,
 - podle počtu účastníků,
 - podle délky trvání,
 - podle ročního období,
 - podle věku účastníků,
 - podle způsobu financování,
 - podle místa

(Kotíková & Schwartzhoffová, 2017).

Zelenka a Pásková (2002) vnímají tuto problematiku přesně naopak. Druhy popisují na základě výše zmíněných deseti kritérií a formy vymezují na základě motivace účastníka (s. 69, 89).

2.1.2 Členění cestovního ruchu dle délky trvání

Jedním z kritérií pro členění cestovního ruchu je délka pobytu v destinaci. Jedním ze základních rozlišení je na cesty bez přenocování a na cesty s přenocováním, které se pak dále dělí dle toho, na kolik nocí účastník cestovního ruchu zůstává (Kotíková & Schwartzhoffová, 2017).

Palatková (2015) rozlišuje výletní, krátkodobý neboli víkendový a dlouhodobý cestovní ruch. Výletním cestovním ruchem je obvykle označován individuální či organizovaný výlet, který trvá celý den či pouze půl den, tedy bez přenocování. Krátkodobý trvá obvykle 2-3 dny, může být spojován jak s cestováním doma, tak i v zahraničí. Tuto délku výletu účastníci obvykle volí v době víkendu, proto se tomu může říkat také víkendový cestovní ruch. V případě, že délka pobytu v destinaci je delší než 3-4 dny, hovoříme o dlouhodobém cestovním ruchem. (p. 156)

2.1.3 Motivace účasti na cestovním ruchu

Na motivaci účastníka cestovního ruchu působí jak vnitřní, tak vnější podněty, které vedou k realizaci cestování. Motivace účastníka je také kritériem pro určení forem cestovního ruchu (Zelenka & Pásková, 2002).

Je nutné zmínit, že motivace není to stejné, jako účel cesty, který je jednoznačný. Může jít například o obchodní cestu či rekreační účel. Motivy pro cestování jsou zpravidla založeny na individuálních potřebách a přáních účastníka cestovního ruchu, a mohou se lišit jak různými skupinami cestovatelů, tak i u jednotlivců v závislosti na vnitřních a vnějších faktorech, jako jsou například životní situace, rodinný stav či aktuální potřeby (Kotíková & Schwartzhoffová, 2017).

Kategorizace motivů účasti na cestovním ruchu většina autorů definuje na základě Maslowovy pyramidy zobrazující hierarchii potřeb, kterou vypracoval psycholog Abraham Maslow v roce 1943. Příkladem jsou autoři Yousuf, Amin a Santos (2018), kteří právě Maslowovu pyramidu aplikují na potřeby a následnou motivaci k účasti na cestovním ruchu. Hierarchie potřeb pomáhá objasnit různorodé cestovatelské chování účastníků na cestovním ruchu. Pyramida je tvořena pěti úrovněmi odlišných potřeb. První jsou fyziologické potřeby, které jsou spojeny se základními potřebami, jakožto zabezpečení jídla, vody a vhodného přístřeší. Druhá úroveň pyramidy je spojena s bezpečností turistů. Jakožto účastník cestovatelského ruchu se chcete cítit chráněni před jakýmkoli hrozbami. Do třetí úrovně spadá potřeba lásky a sounáležitosti, s tím související možnost rozvíjet zdravé sociální vztahy. Cestovatelé si často vybírají destinace na základě toho, zda budou mít v daném místě možnost interagovat s místními, nebo mají jednoduše tendenci cestovat na místa, kde budou upevňovat své sociální vazby v rodině a s přáteli. Následuje potřeba čtvrtá, které je spojena s uznáním. Na základě této úrovně pyramidy jsou účastníci cestovního ruchu motivováni cestovat za účelem zaujmout své přátele, rodinu, příbuzné či jiné sociální skupiny. Poslední úroveň je potřeba seberealizace, během které cestovatelé vnímají cestovní ruch jakožto možnost zapojit se do něčeho, co prospívá společnosti. Také s tím souvisí možnost zlepšit své dovednosti díky vyhledávání stále se zvyšující náročnosti aktivit spojených s cestováním (Yousuf et al., 2013).

2.1.4 Typologie účastníků cestovního ruchu

Předtím než se pustím do typologie účastníků cestovního ruchu, je potřeba si takového účastníka cestovního ruchu popsat. Zelenka a Pásková (2002) říkají, že účastníkem cestovního ruchu je každý, kdo pobývá mimo své bydliště po dobu kratší než jeden rok a který svou cestu nevyužívá k výdělečné činnosti v daném místě, zároveň se tak tedy účastní některých forem či druhů cestovního ruchu.

Kotíková a Schwartzhoffová (2017) ve své práci zmiňují typologii účastníků od sociologa Stanley Cohena (1973) dělí účastníky cestovního ruchu dle jejich chování v destinaci na čtyři základní typy:

- 1) *Organizovaný masový turista* – preferuje populární destinace, do kterých vyjede za pomoci organizovaného zájezdu; tyto zájezdy většinou nabízí služby jako součást kupovaného balíčku.
- 2) *Individuální masový turista* – využívá pouze některých služeb z nabízených balíčků; navštěvuje nejzajímavější atrakce dané destinace, i tak má ale rád svobodu pohybu.
- 3) *Turista – objevitel (průzkumník)* – nevyužívá služeb cestovních kanceláří; vše si plánuje sám, vyhýbá se známým místům a vyhledává přímý kontakt s místními, i tak ale vyžaduje určitý komfort a záleží mu na bezpečí.
- 4) *Turista – tulák* – úmyslně se vyhýbá turisticky známým místům; důležitý je pro něj kontakt s místními, až se skoro stát součástí jejich komunity; hledá dobrodružství a nejvíce ocení turisticky neobjevená místa

Další rozdělení vymezuje profesorka Valene Smith (1995), která rozděluje účastníky dle sedmi typů na objevitelé, elitní turisté, nekonvenční turisté, masové turisté, nastávající masové turisté, neobvyklí turisté, charteroví turisté (in Kotíková & Schwartzhoffová, 2017).

2.2 Turistika

Dle Vyškovského et al. (1997) zní definice turistiky takto: „...je faktorem tělesné a duševní hygieny, zdravotní prevence i prostředkem výchovy.“ Turistika jako taková souvisí s aktivním pohybem člověka a uplatňuje se především ve volném čase. Z hlediska primární cíle, jakožto duševní hygieny, zdravotní prevence a poznávání, je turistika předně spjatá s přírodou. V případě významu turistiky můžeme mluvit o pobytu v outdoorovém prostředí, výchově a vzdělávání jedince – ve smyslu proměnlivosti prostředí a s tím spojeného potenciálního nebezpečí, dále pak o sociálních faktorech či rozvoji schopností a dovedností (Hřebíčková, 2017).

Neuman et al. (2000) říká, že turistika: „...je v českém pojetí komplexem činností spojených s aktivním pohybem (cestováním) a pobytem v přírodě a vyžadujících odborných znalostí a dovedností“ (s. 27).

Dle Mosera (1986) zní definice turistiky takto:

Kvalifikovaná turistika je forma cestování za účelem uspokojování ozdravných, kulturních a emocionálních potřeb, prováděná pro radost a uspokojování z výkonu aktivním zapojením vlastní síly. Umožňuje využitím volného času realizovat samostatně připravenou, dobrovolnou a cílevědomě zvolenou návštěvu určité oblasti za pomoci získaných znalostí a dovedností. (s. 8,9)

Vyškovský a kol. (1997) charakterizuje tři stupně významu turistiky:

- 1) *vzdělávací* – rozvoj pohybových schopností a dovedností; rozšíření kulturního rozhledu a znalostí; podporuje manuální zručnost,
- 2) *výchovný* – bezprostřední působení učitele na jedince; podpora víry v sama sebe; terapie; upevňování sociálních vazeb; navázání citového vztahu k přírodě, kultuře a lidem,
- 3) *zdravotní* – upevňování a rozvoj vytrvalosti; zlepšení odolnosti organismu; uvolnění psychického napětí; prodloužení aktivního stáří.

Vyškovský et al. (1997) také zmiňuje čtyři základní formy turistiky: pěší turistika, vysokohorská turistika, vodní turistika, cykloturistika.

Korvas et al. (2007) ve své publikaci popisují více forem turistiky než Vyškovský (1997):

- *pěší turistika* – chůze v přírodním prostředí pro radost, rozptýlení a nenáročné pohybové zatížení,
- *cykloturistika* – jízda na kole v přírodním prostředí s jasně daným cílem bez soutěžního podtextu,
- *vodní turistika* – volnočasová aktivita složená z putování na lodi po vodě a tábořením v přírodním prostředí,
- *horolezectví a vysokohorská turistika* (dále VHT) – VHT je něco mezi turistikou a horolezectvím,
- *zimní turistika* – nedílná součást turistiky prováděná v zasněžené přírodě; existuje několik forem,
- *skitouring, skialpinismus, freeriding* – skitouring je nejjednodušší formou a nabízí přechody neledovcových pohoří za pomoci horolezeckého vybavení; skialpinismus aktivity v pohořích pokryté ledovci, při kterých provádíme jak výstup, tak sjezd, opět za pomoci horolezeckého vybavení; freeride obsahuje pouze samotný sjezd a provozuje se mimo značené sjezdové trasy za pomoci vyvezení lanovkou

(Korvas et al., 2007).

2.2.1 Pěší turistika

Pěší turistiku můžeme popsat jako formu cestovního ruchu, kde motivem účastníků je aktivní pohyb a pobyt v přírodě. Hlavní náplní této formy jsou turistické aktivity, které mohou být doplněny dopravou mezi jednotlivými destinacemi (Zelenka & Pásková, 2002).

Dle Neumana et al. (2000) je turistika, jakožto nejrozšířenější druh turistiky, nejméně náročná forma pohybu využívající chůzi a prováděná především v přírodě. Je vhodná pro všechny věkové skupiny a lze ji využívat ve školách a všech organizacích mládeže (s. 95).

Vyškovský et al. (1997) rozlišuje 5 forem pěší turistiky:

- *vycházka* – krátká turistická činnost na půl dne; odehrává se v blízkém okolí,
- *výlet* – jednodenní či vícedenní; předpokládá přípravu, zajištění stravy a popřípadě noclehu,
- *túra* – fyzicky náročný přesun; stanovený cíl; výkonnostně turistická činnost,
- *turistický pochod* – organizovaná akce turistiky,
- *putování* – dvou či vícedenní náročná turistická činnost; každodenní změna místa noclehu

(s. 30).

2.2.2 Klub českých turistů

Klub českých turistů (dále KČT) vznikl v roce 1888 z iniciativy skupiny nadšených turistů v čele s Vilémem Kurzem, Františkem Čížkem a Vratislavem Pasovským. První, kdo se stal předsedou klubu, byl Vojtěch Náprstek. Klub byl od samého začátku velmi aktivní a rychle se rozrůstal. Během krátké doby začaly vznikat turistické ubytovny a hustá síť značených turistických tras. Dnes klub sdružuje téměř 40 000 turistů po celé České republice (Klub českých turistů [KČT], 2023).

KČT je organizace, která sdružuje zájemce o aktivní turistiku. Dále zajišťuje značení turistických, lyžařských a cyklistických tras (Hesková, 2006). Na Obrázku 1 můžeme vidět logo KČT.

Základní organizační jednotkou KČT jsou odbory, které se sdružují do 14 oblastí podle krajů. Dále se dělí na oddíly či skupiny dle formy provozované turistiky (KČT, 2023).

Obrázek 1

Logo KČT

Zdroj: www.kct.cz

2.2.3 Klub českých turistů SOKOL Turnov

Dnešní Klub českých turistů SOKOL Turnov vychází ze dvou organizací – Klubu českých turistů a Sokola. KČT byl v Turnově založen již roku 1892. V jeho počátcích se klub zaměřoval na budování a následné značení stezek či vyhlídek. Podílel se také na rozvoji turistiky v Českém ráji. Velkou péčí odbor věnoval také zřizování a udržování různých nocleháren a byl zřízen fond podpory studentům při cestách během prázdnin. Po první světové válce vzrůstala činnost odboru – zvyšoval se počet členů a sílila výletová činnost. Kromě pořádání všelijakých výletů, besed a přednášek, pokračovala v dalších letech významná propagační činnost (Kučera & Mejzrová, 2019).

Sokol v Turnově vznikl roku 1862 jako jedna z prvních jednot. První světová válka činnost Sokola značně utlumila, ale roku 1919 následoval velký rozmach, který byl pro jednotu významný. Byla postavena sokolovna, cvičiště a vznikaly různé oddíly v oblasti lyžování, atletiky, košíkové či plavání. Na jubilejním desátém sokolském sletu v roce 1938 cvičilo 150 turnovských sokolů. Během druhé světové války byl Sokol zakázán, avšak roku 1945 opět obnoven. V Sokole se doteď cvičilo pouze v tělocvičnách s nářadím, ale začala vznikat touha po nových zážitcích i mimo tělocvičnu. Sokol začal podnikat různé výlety po Českém ráji, podnikaly se besídky či kroužky jako první pomoc nebo mapování. V létě roku 1946 byly uspořádány dva první čtrnáctidenní tábory. Pro dorostence pod stan a pro dorostenky ve škole. V roce 1948 byl Klub českých turistů oficiálně včleněn do Sokola, a stal se tak jedním z odborů tělovýchovné jednoty (Kučera & Mejzrová, 2019).

Dnes Klub českých turistů v Turnově sdružuje jak dospělé, tak děti a mládež. Pro děti a mládež funguje Asociace turistického oddílu mládeže, kde jsou oddíly MiniTOM a TOM. Pořádají se akce různého typu každý měsíc a čtrnáctidenní letní tábor. Zároveň KČT zaštiťuje značkaře turistických tras (KČT, 2023).

2.2.4 Turistické značení

První síť značených tras vznikla v Beskydech okolo Radhoště v roce 1884. Od roku 1888 spadalo turistické značení a jejich pravidelná údržba do jedné z hlavních činností KČT. Fungovala tzv. „družstva označovací“, která se skládala z tří až šestičlenných skupin. Tyto skupiny byly financovány ze státních příspěvků a darů příznivců. Nejdříve se ke značení používala pouze červená barva, ale po určité době v tom začal být zmatek. Proto se později přidala i barva modrá a v roce 1916 ještě barva zelená a žlutá (Pernica & Rychtecký, 2013).

KČT (2023) rozčleňuje typy tras dle 4 barev:

- *Červená* – dálkové nebo hřebenové trasy
- *Modrá* – významnější trasy
- *Zelená* – místní trasy
- *Žlutá* – krátké trasy, spojovací cesty, zkratky

První dálková trasa vznikla v roce 1912 mezi Prahou a Šumavou. Po vzniku Československa došlo ve značení k podstatným změnám, trasy se začaly propojovat a v roce 1920 dosáhla síť značených tras délky 25 000 km. Během druhé světové války bylo mnoho tras poničeno, ale ihned po válce se značkaři pustili do jejich obnovy a rozšíření. V roce 1958 byl schválen samostatný čtyřstupňový služební odznak Turista-značkař. Po roce 1989 byly zavedeny tři kvalifikační stupně – zaškolený značkař, vedoucí značkař a instruktor značení. V roce 2010 bylo již 1 550 značkařů, jejichž věkový průměr v tomto roce činil 55,3 let (KČT, 2013).

2.2.5 Aspekty plánování výletu/túry

V dnešní době není vůbec složité se na výlet připravit. K dispozici máme mnoho zdrojů, ať už internetových či písemných. K plánování můžeme použít například aplikaci mapy.cz, turistické průvodce nebo jakékoliv webové stránky, které popisují samotnou trasu. U přípravy záleží, jestli se vydáváme na jednoduchý krátký výlet nebo vyrážíme do hor. Hory s sebou nesou mnoho rizikových faktorů, na které je třeba se připravit.

Příprava a plánování spadá do první fáze samotného výletu/túry/expedice. Nejdříve je potřeba stanovit si cíl akce, který by měl odpovídat schopnostem účastníků. Dále je zapotřebí vybrat oblast, kterou chceme navštívit, a naplánovat konkrétní trasu. Pokud se vydáváme do zahraničí, je potřeba si zařídit pojištění. Způsob dopravy do místa výletu ovlivňuje finanční i časový rozvrh celé akce. Proto je potřeba zvážit veškeré možnosti. Pro skupinové cestování je nejvhodnější vlak s využitím slev. Při vícedenním výletu/túře je nutné zvážit možnosti noclehů (kempy, turistické chaty, bivačovací místa). Ohledně stravy je potřeba předem zjistit, zda bude na dané trase možnost občerstvení či si účastník musí nést vše s sebou. Lékárnička je nutnou výbavou každého turisty a před jejím zabalením je potřeba prohlédnout vybavenost a expirace jednotlivých potřeb. Poslední, ale neméně důležitou přípravou, je volba vhodného oblečení a vybavení (Neuman et al., 2000, s. 58-61).

2.2.6 Orientace při pěší turistice

Málokdo dnes ještě používá samotné mapy či busolu pro orientaci v terénu. Papírové mapy byly nahrazeny aplikacemi, které nám vždy přesně ukážou, kde se zrovna nacházíme a kudy máme jít do stanoveného cíle. I tak bych ale ráda popsala, jakými způsoby se dá určit směr pomocí mapy.

Turistické mapy jsou tištěny se severem nahoře. Při používání mapy tedy musíme pracovat s určením světových stran. Je potřeba aby sever na mapě byl shodný se severem v přírodě (Moser, 1981). Toho můžeme dosáhnout různými způsoby:

- *pomocí kompasu nebo busoly* – přiložíme na okraj mapy a otáčíme mapou, dokud není strelka rovnoběžná s rámečkem mapy,
- *pomocí orientačních bodů* – najdeme si v terénu dva výrazné body a mapou otáčíme tak, aby spojnice našeho stanoviště byla v souladu s orientačním bodem terénu,
- *pomocí slunce* – slunce je v určitou hodinu směrem na určitou světovou strany bez ohledu na roční období (6 h – V, 9 h – JV, 12 h – J, 15 h – JZ, 18 h – Z),
- *pomocí slunce a hodinek* – malá ručička směrem na slunce, rozpůlíme úhel mezi ručičkou a číslicí 12, půlicí čára jde z jihu na sever,
- *pomocí Polárky v noci* – Polárka, která je poslední hvězdou Malého vozu, nám ukazuje sever
- *pomocí přírodních úkazů (přibližně)* – letokruhy, lišejníky, mraveniště atd.

(Moser, 1981, s. 49,50).

2.2.7 Zaznamenávání

Zaznamenání trasy či výletu může být velkým pomocníkem pro plánování budoucích výletů. Také to může být krásnou vzpomínkou, pokud si výlet zaznamenáme písemně s přiloženými fotkami. V dnešní uspěchané době ale málokdo používá prázdný papír a tužku pro zaznamenání svých zážitků. Na vše teď máme aplikace, které nabízejí plno funkcí a mnoho věcí udělají za nás.

3 CÍLE

3.1 Hlavní cíl

Hlavním cílem mé bakalářské práce je porovnat preference mezi členy a nečleny Klubu českých turistů z Turnovska v oblasti pěší turistiky.

3.1.1 Dílčí cíle

Zjistit u pěších turistů z Turnovska:

- metody plánování, orientace a zaznamenávání trasy během výletu
- obvyklého společníka při běžném výletu/túře
- preferovaný typ dopravy k dostání se do místa výletu/túry
- nejoblíbenější a nejzajímavější/nejatraktivnější navštívené destinace/trasy
- frekvenci absolvování jednodenních či vícedenních výletů/túr a délka ušlých kilometrů během jednoho dne

3.2 Výzkumná otázka

Má členství v Klubu českých turistů vliv na aspekty spojené s pěší turistikou, ve smyslu delších a častějších výletů/túry, volby vzdálenějších cest od místa bydliště, vyšší míry sociability a schopnosti lépe se připravovat a orientovat během výletu/túry?

4 METODIKA

V rámci praktické části své bakalářské práce probíhalo kvantitativní šetření formou online dotazníku. Dotazníkové šetření probíhalo od 22. února do 10. března 2023. Anketu tvořilo 15 otázek, z nichž se první čtyři otázky týkají sociodemografických informací, včetně členství v Klubu českých turistů. V další části dotazníku byly položeny otázky týkající se pěší turistiky jako takové. Následující tři otázky se zaměřují na plánování, orientování se v terénu a zaznamenávání trasy. Dotazník také obsahuje 2 otevřené otázky, jako je nejoblíbenější či nejzajímavější destinace. Tyto otázky byly označeny jako nepovinné. Pro sestavení otázek jsem se inspirovala u dotazníků použitých v podobně směřovaných pracích a na základě vlastních zkušeností. V rámci teoretické části využívám analytickou metodu sekundárních zdrojů.

4.1 Výzkumný soubor

Na dotazník odpovědělo celkem 235 respondentů z celkově potenciálně oslovených 18 780. Návratnost bohužel není možné vypočítat, jelikož nevíme, kolik lidí se reálně k dotazníku dostalo. Účast respondentů byla zcela anonymní a maximální počet nebyl omezen. Jediným nutným kritériem pro účast ve výzkumu byl trvalý pobyt na území Turnovska. Dotazník byl sdílen ve Facebookové skupině Turnov, poslán na soukromé e-maily členů KČT a také do vlastní chatovací skupiny na Facebooku, kde jsou pouze členové KČT.

4.2 Metody sběru dat

Sběr dat byl proveden pomocí online dotazníku, který byl vytvořen na platformě Google Forms. Před začátkem dotazníku byli respondenti informováni o účelu a obsahu dotazníkového šetření, byli i ujištěni, že je dotazník zcela anonymní. Před samotným vypuštěním dotazníku proběhla pilotáž, díky které jsem ověřovala a hledala vhodné varianty samotných otázek. Pilotáž proběhla na vzorku 10 lidí. Následovala optimalizace všech otázek a finální podoba dotazníku, která je uvedena v příloze. Vyhodnocení dotazníkového šetření proběhlo za pomoci deskriptivní statistiky a statistické analýzy. Data, která byla získána z dotazníku, byla zpracována v programu Microsoft Office Excel v podobě grafů. Otevřené otázky byly zpracovány v programu Voyant-Tools, který vygeneroval infografiku pro přehlednější zobrazení dat.

5 VÝSLEDKY

Získaná data byla v první části výsledků zpracována obecně. V druhé části se pak věnuji porovnání odpovědí mezi členy KČT a nečleny.

5.1 Sociodemografická charakteristika všech respondentů

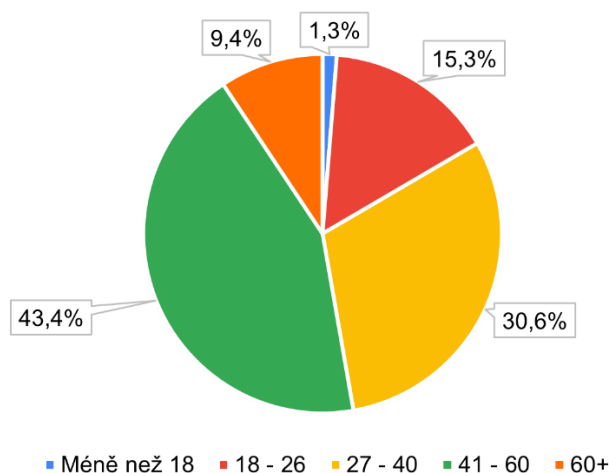
První čtyři otázky sloužily k definování sociodemografického statusu respondentů. Ptala jsem se na věk, pohlaví a socioekonomický status. Čtvrtá otázka se věnovala rozdělení respondentů na členy KČT a nečleny.

Otázka č. 1: Kolik Vám je let?

Největší podíl věkové zastoupení představovala věková kategorie 41-60 let, a to rovných 43,4 %, druhá nejčetnější věková kategorie byla ve věku 27-40 let, tedy 30,6 %. Věková kategorie 18-26 let tvořila 15,3 %. Ostatní věkové kategorie, tj. mladiství a senioři byli v zastoupení v poměru menším než 10 % (viz Obrázek 2).

Obrázek 2

Věk respondentů

Otázka č. 2: Jaké je Vaše pohlaví?

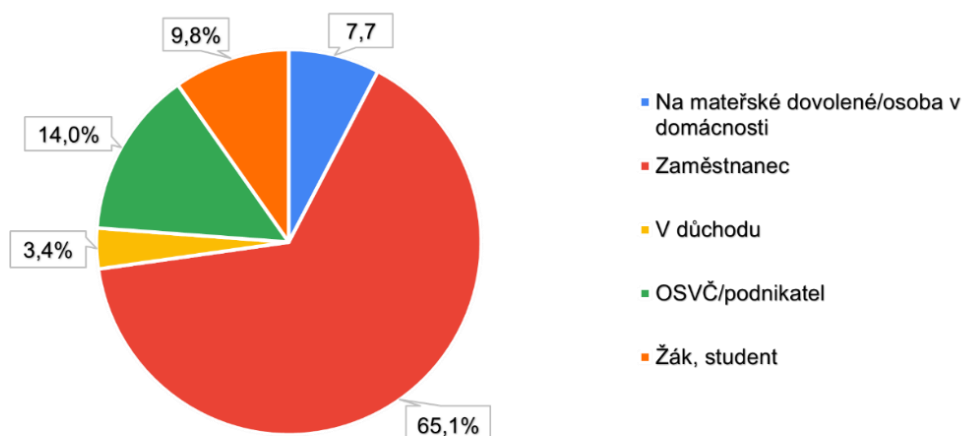
Na dotazníkové šetření z celkového počtu 235 odpovědělo 158 žen (67,2 %) a 77 mužů (32,8 %).

Otázka č. 3: Jaký je Váš hlavní socioekonomický status?

Na obrázku 3 můžeme vidět, že 65,1 % dotazovaných představují zaměstnanci. Další významnou skupinou jsou podnikatelé, kteří z celkového počtu 235, tvoří 14,0 %. Zbytek dotazovaných, jako jsou studenti, osoby na mateřské dovolené či důchodci, zaujímají procentuální zastoupení pod 10 %.

Obrázek 3

Hlavní socioekonomický status

Otázka č. 4: Jste členem Klubu českých turistů?

Tato otázka rozdělovala respondenty na členy a nečleny Klubu českých turistů. Byla tak stěžejní pro zkoumání a porovnání odpovědí následujících otázek. Z dotazovaných 235 odpovědělo 40,9 % členů KČT, tedy 96 a 59,1 % nečlenů, tedy 135.

5.2 Preference pěších turistů při běžném výletu/túře

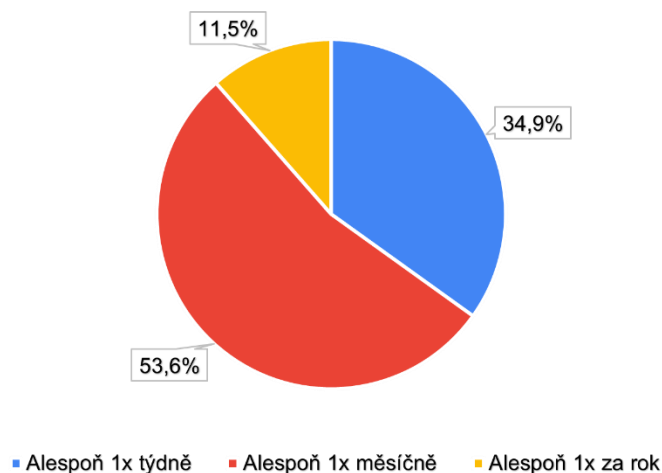
Tato část výsledků obsahuje zpracování otázek zaměřené na konkrétní preference respondentů v oblasti pěší turistiky.

Otázka č. 5: Jak často chodíte na jednodenní či dvoudenní výlety/túry?

Z výsledků na Obrázku 4 můžeme vyčíst, že na jednodenní/dvoudenní výlet chodí lidé na Turnovsku alespoň 1x měsíčně. Odpovědělo tak 53,6 % dotazovaných. Skoro 35 % respondentů odpovědělo, že chodí na výlet alespoň 1x za týden a pouze 11,5 % lidí odpovědělo, že se na výlet dostanou alespoň 1x za rok.

Obrázek 4

Frekvence absolvování jednodenních/dvoudenních výletů/túr

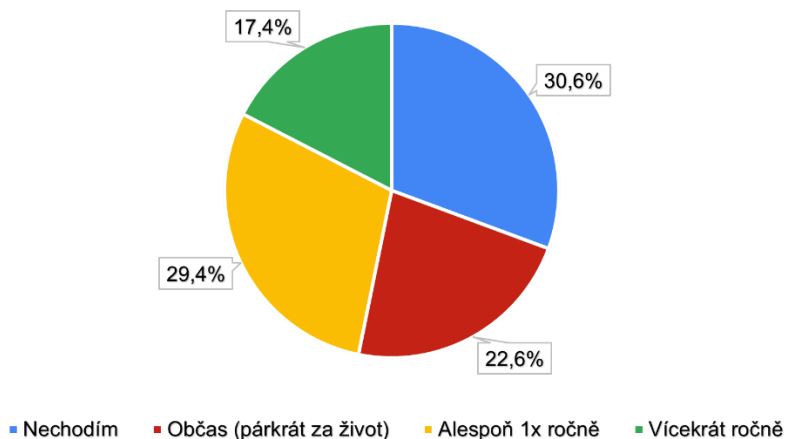

Otázka č. 6: Pokud chodíte na delší než dvoudenní pochody, jak často?

Jak můžeme vidět (Obrázek 5), odpovědi na otázku týkající se vícedenních pochodů, jsou vcelku vyrovnané. Nejvíce lidí (30,6 %) odpovědělo, že nechodí vůbec. Skoro 30 % lidí odpovědělo, že chodí alespoň 1x za rok. Párkrát za život se na vícedenní pochod dostane přes 22 % dotazovaných a 17,4 % turistů chodí na vícedenní pochod vícekrát do roka.

Obrázek 5

Frekvence absolvování vícedenních pochodů

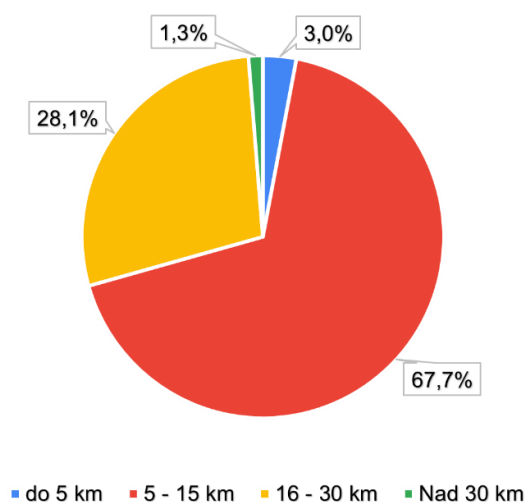

Otázka č. 7: Jaký je průměrný počet kilometrů, který ujdete při vašem obvyklém výletu?

Obrázek 6 nám zobrazuje, že nejvíce pěších turistů (67,7 %) chodí průměrně 5-15 km při svém obvyklém výletu. Zhruba 28,0 % tvořili ti, kteří chodí na výlety o délce 16-30 km. Odpovědi zahrnující délku výletu pod 5 km a nad 30 km mají minimální procentuální zastoupení.

Obrázek 6

Průměrný počet absolvovaných kilometrů během obvyklého výletu

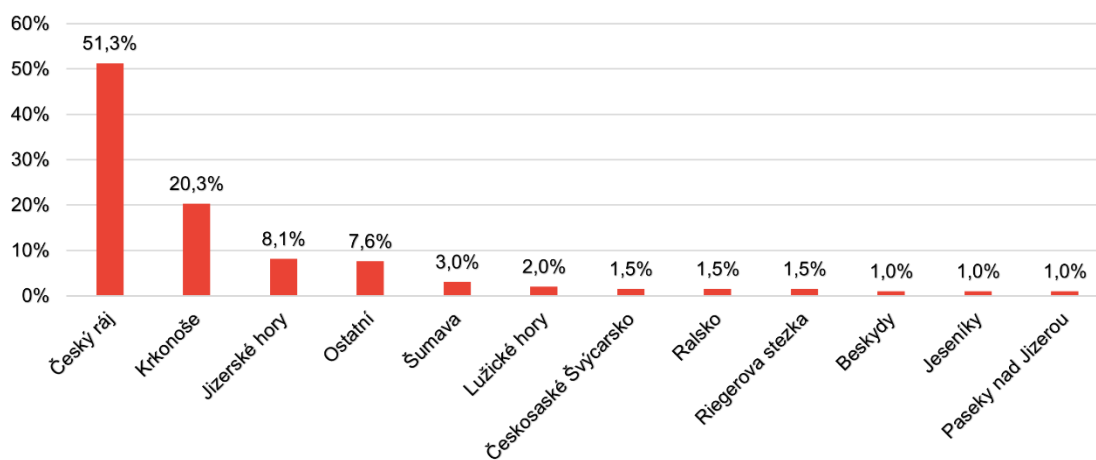

Otázka č. 8: Jaká je Vaše nejoblíbenější trasa (destinace) v ČR?

Tato otázka byla volitelná a odpovědělo na ni 197 respondentů, tudíž 38 neodpovědělo. Procentuální zastoupení je uváděno z počtu odpovědí. Obrázek 7 nám ukazuje, že nejoblíbenější destinací pěších turistů na Turnovsku, je Český ráj. Odpovědělo tak 51,3 %. Na druhém místě pak byly Krkonoše (20,3 %). Třetí nejpočetnější odpovědi byly Jizerské hory (8,1 %). Do ostatních (7,1 %) byly zahrnuty destinace, které zazněly pouze jednou, například Bílé Karpaty, Svatojanská pouť či Lom Amerika. Další destinace jako Šumava, Lužické hory, Českosaské Švýcarsko, Ralsko a další zvolilo méně než 3 % dotazujících.

Obrázek 7

Nejoblíbenější trasa (destinace) v ČR

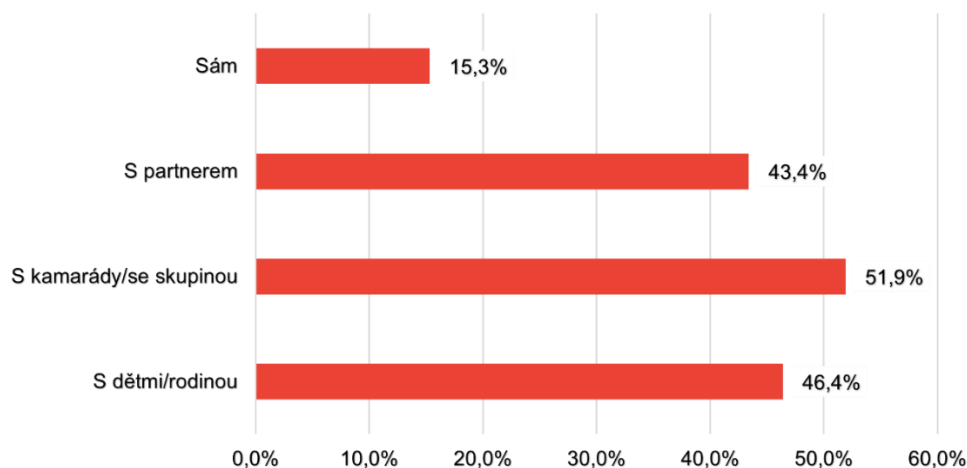

Otázka č. 9: S kým obvykle chodíte na výlety/túry? (možnost více odpovědí)

Výsledky byly celkem vyrovnané. Pouze 15,3 % lidí odpovědělo, že obvykle chodí sami. 43,4 % zvolilo jako doprovod partnera a 46,4 % rodinu/děti. Nejvíce dotazovaných odpovědělo, že nejčastěji chodí s kamarády či se skupinou, tuto odpověď zvolilo lehce přes 50 % lidí (viz Obrázek 8).

Obrázek 8

Obvyklý doprovod pěších turistů na výletech/túrách

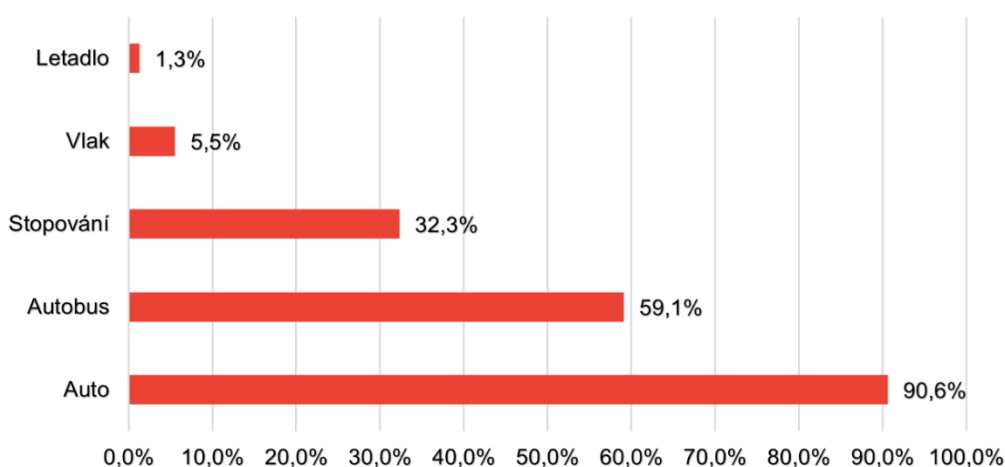

Otázka č. 10: Jak se dostanete do místa výletu, pokud nevyrazíte z Vašeho bydliště? (možnost více odpovědí)

Z Obrázku 9 vyplývá, že nejvíce turistů (90,6 %) preferuje auto k dostání se do startu svého pěšího výletu. Druhou nejčastěji zvolenou odpovědí byl vlak (lehce přes 59 %). Autobusem rádo jezdí 32,3 %, letadlo volí 5,5 % a nejméně zvolenou odpovědí bylo stopování (1,3 %).

Obrázek 9

Preferovaný typ dopravy na místo výletu

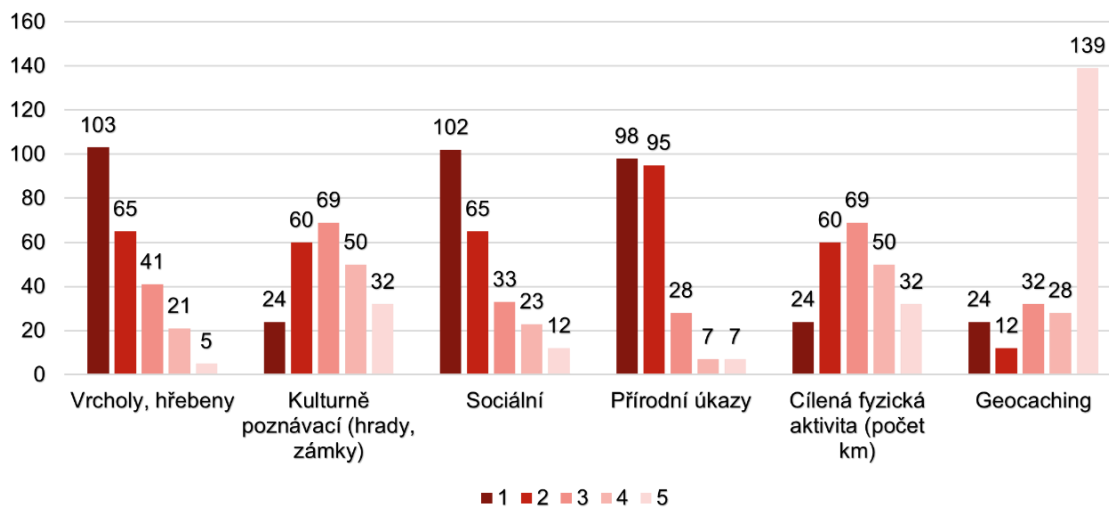

Otázka č. 11: Jaký je obvykle Váš hlavní cíl cesty?

U této otázky měli respondenti za úkol určit, které cíle cesty jsou pro ně obvyklé a které naopak nejsou. Na Obrázku 10 můžeme vidět, že nejobvyklejšími cíli pěších turistů na Turnovsku jsou jednoznačně vrcholy, sociální aspekty a přírodní úkazy. Méně obvyklými cíli jsou pak cílená fyzická aktivita (počet km) a kultura. Nejméně obvyklým cílem je geocaching.

Obrázek 10

Obvyklý cíl cesty

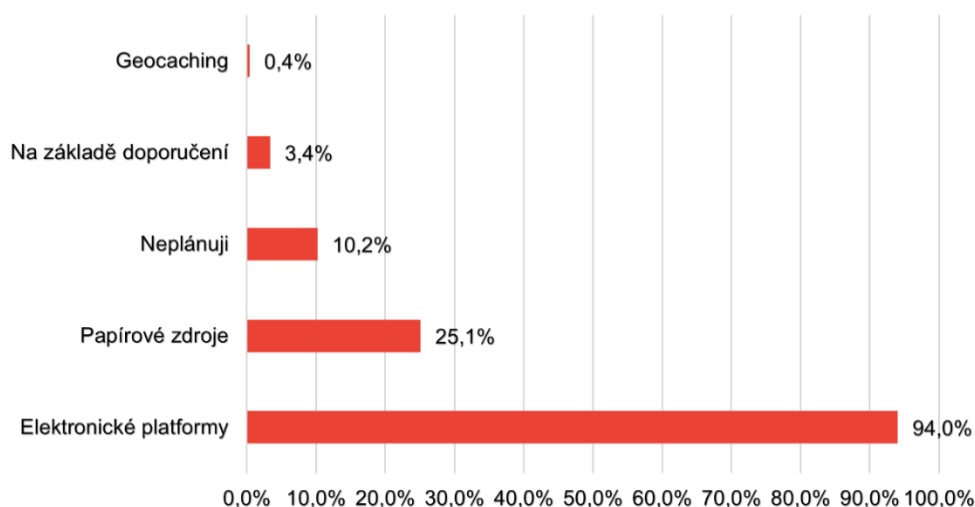
1 – nejobvyklejší; 2 – často obvyklé; 3 – středně obvyklé; 4 – spíše neobvyklé; 5 - neobvyklé

Otázka č. 12: Jaké zdroje používáte pro plánování svých tras? (možnost více odpovědí)

Z Obrázku 11 můžeme jasně vyčíst, že nejpreferovanějším zdrojem pro plánování tras jsou jednoznačně elektronické platformy. Ať už se jedná o aplikace či online mapy. Tento zdroj zvolilo 94,0 % dotazovaných. Druhým nejoblíbenějším zdrojem jsou papírové (mapy, průvodce), což tvoří část dotazovaných větší než 25 %. Přes 10 % vybralo, že neplánuje a 3,4 %, že plánují na základě doporučení. Jeden respondent napsal, že plánuje své trasy na základě geocachingu.

Obrázek 11

Preferované zdroje pro plánování tras

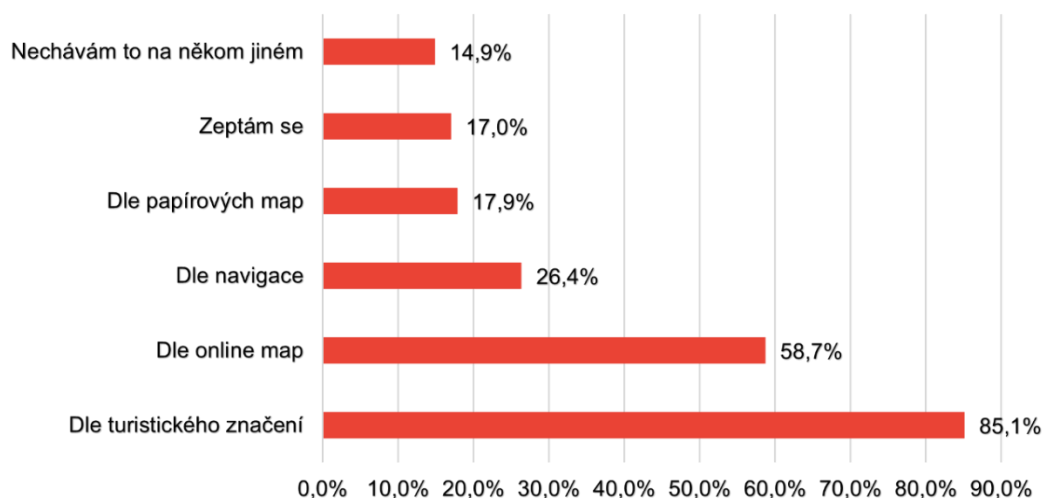

Otázka č. 13: Jak se orientujete během pěší turistiky? (možnost více odpovědí)

Výsledky jsou poněkud vyvážené, avšak dvě možnosti z nich dominují. Přes 85 % pěších turistů se během výletu orientují pomocí turistického značení. 58,7 % zvolilo, že se orientují pomocí online map, ať už to jsou Mapy.cz, Google mapy či jiné aplikace. Navigaci používá skoro 26,4 % pěších turistů. Dle papírových map se orientuje přibližně 17,9 % respondentů, na cestu se zeptá přesně 17,0 %, a skoro 15 % dotazovaných orientaci nechává na někom jiném (viz Obrázek 12).

Obrázek 12

Preferovaný způsob orientování během výletu/túry

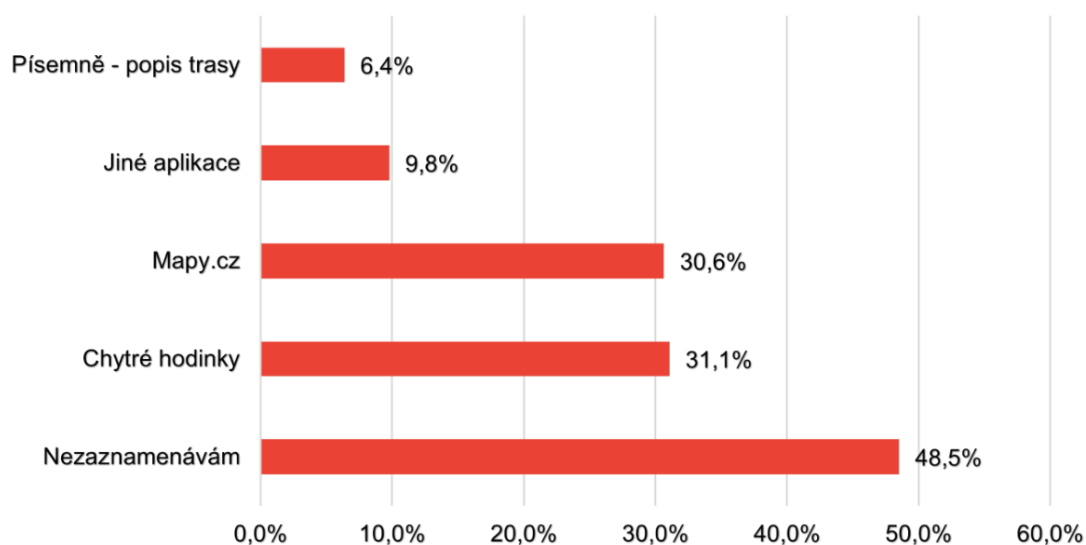

Otázka č. 14: Jak zaznamenáváte trasu? (možnost více odpovědí)

Skoro 50 % lidí svou trasu nezaznamenává. Ti, co zaznamenávají, nejčastěji volí Mapy.cz (30,6 % respondentů) či chytré hodinky (31,1 %). Necelých 10 % používají k zaznamenávání svých tras jiné aplikace a pouze 6,4 % dotazovaných písemně popisují své trasy (viz Obrázek 13).

Obrázek 13

Preferované zaznamenávání trasy

5.3 Porovnání preferencí mezi členy a nečleny Klubu českých turistů

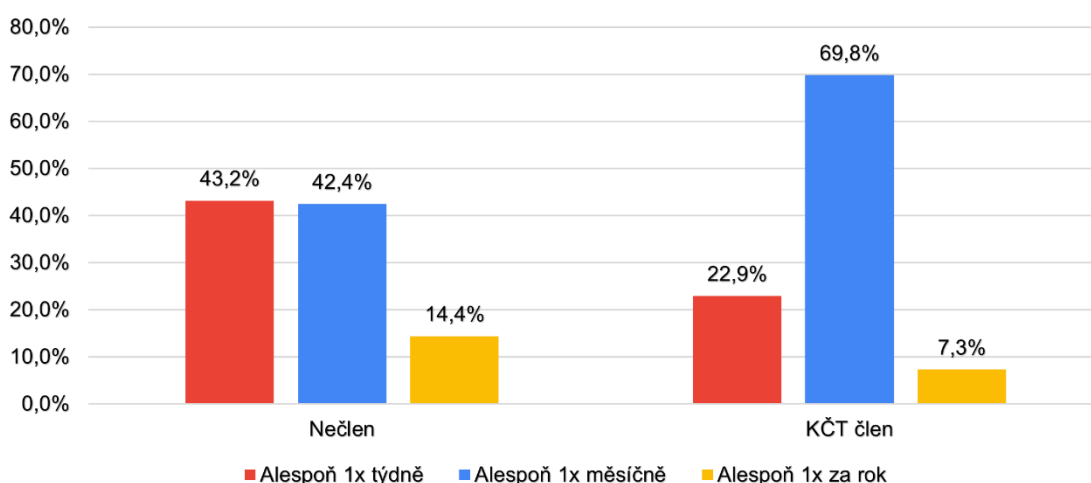
V této části se budu věnovat samotnému porovnání preferencí mezi členy Klubu českých turistů a nečleny. Porovnam pouze ty výsledky, kde byla pozorována největší rozdílnost. Výzkumný vzorek tvořilo 96 respondentů, kteří jsou členy KČT a 139 respondentů, kteří nejsou členy KČT.

Otázka č. 5: Jak často chodíte na jednodenní či dvoudenní výlety/túry?

Obecně můžeme říci, že na jednodenní výlety chodí spíše nečlenové. Nejvíce z nich odpovědělo, že chodí na jednodenní/dvoudenní výlety alespoň 1x týdně, a to 43,2 % z celkového počtu 139. Zatímco u členů byla nejčastější odpověď alespoň 1x měsíčně, odpovědělo tak 69,8 % z nich (viz Obrázek 15).

Obrázek 15

Komparace výsledků u otázky č. 5

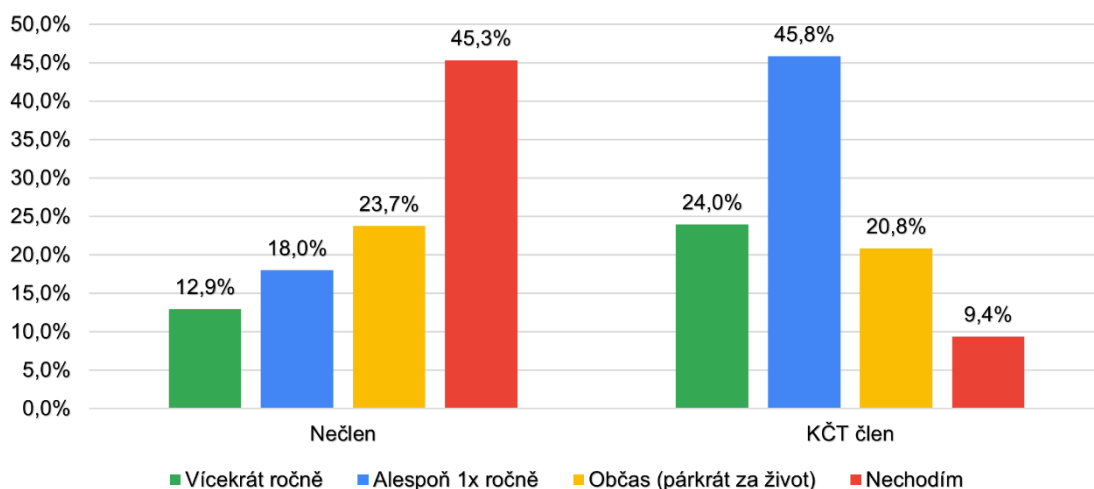

Otázka č. 6: Pokud chodíte na delší než dvoudenní pochody, jak často?

Z grafu na Obrázku 16 můžeme vyčíst, že vícedenní pochody absolvují spíše členové KČT. Přes 45 % nečlenů vůbec nechodí na vícedenní túry, kdežto 45,8 % členů KČT zaškrtnulo, že na ně chodí alespoň 1x ročně a pouze 9,4 % z nich, že je neabsolvují vůbec.

Obrázek 16

Komparace výsledků u otázky č. 6

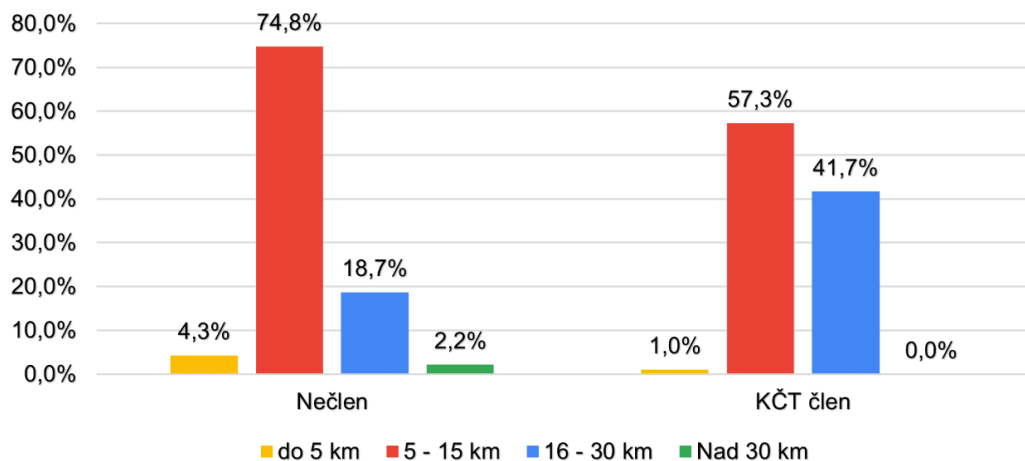

Otázka č. 7: Jaký je počet km, který ujdete při Vašem obvyklém výletu/túře?

Z Obrázku 17 vyplývá, že obě dotazované skupiny chodí nejčastěji na výlety dlouhé 5-15 km. Nečlenů tak odpovědělo až 74,8 %, členů o 17,5 % méně. Značný rozdíl můžeme vidět i u výletů dlouhých 16-30 km, kdy KČT členů tuto odpověď zvolilo o 23 % více.

Obrázek 17

Komparace výsledků u otázky č. 7

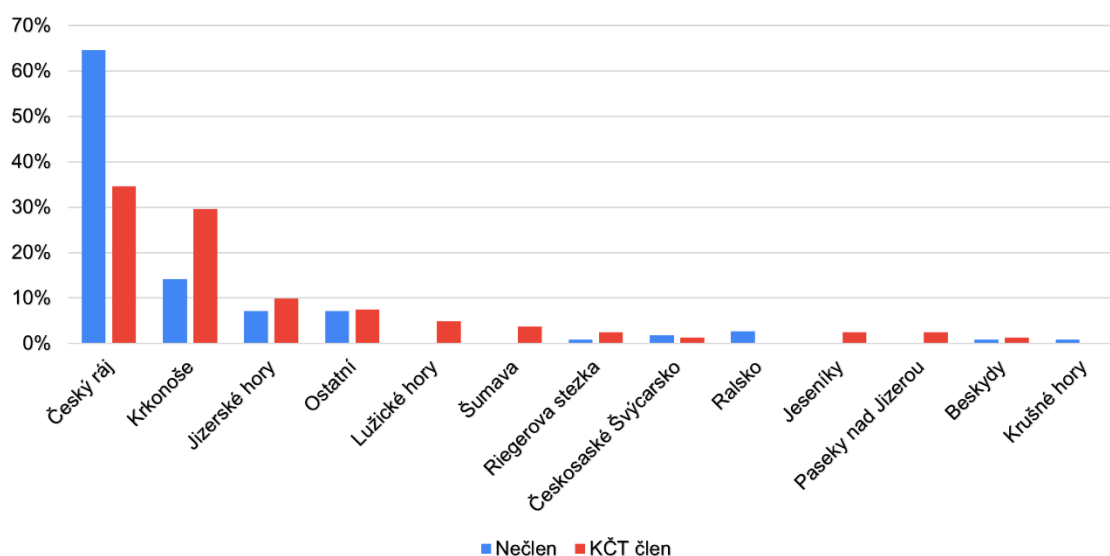

Otázka č. 8: Jaká je Vaše nejoblíbenější trasa (destinace) v ČR? (Nepovinná otázka)

Na obrázku 18 můžeme největší rozdíl pozorovat u Českého ráje a Krkonoš. Přes 50 % nečlenů napsalo jako svou nejoblíbenější destinaci Český ráj, zatímco v případě KČT členů tak bylo pouze u 29,2 % z nich. Do Krkonoš raději jezdí členové KČT, tuto odpověď zadalo 25 % z nich, a pouze 11,5 % nečlenů.

Obrázek 18

Komparace výsledků u otázky č. 8

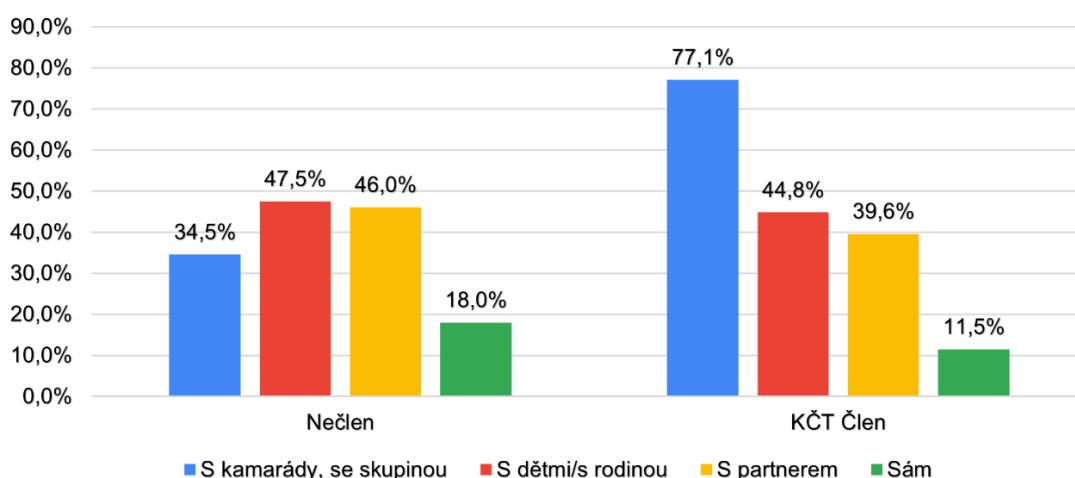

Otázka č. 9 S kým obvykle chodíte na výlety/túry? (možnost více odpovědí)

Jak můžeme na Obrázku 19 vidět, výsledky se nám liší zejména u odpovědi "S kamarády/se skupinou". Bylo zjištěno, že členové nejraději volí jako společnost své kamarády, či skupinu zaštitěnou Klubem českých turistů, a to ve 77,1 % případech. Zatímco přes 40 % nečlenů odpovědělo, že nejraději chodí na výlety buď s rodinou nebo svým partnerem. Nejméně lidí zvolilo, že nejraději chodí sami. U nečlenů to bylo 18,0 %, u členů pak 11,5 %.

Obrázek 19

Komparace výsledků u otázky č. 9

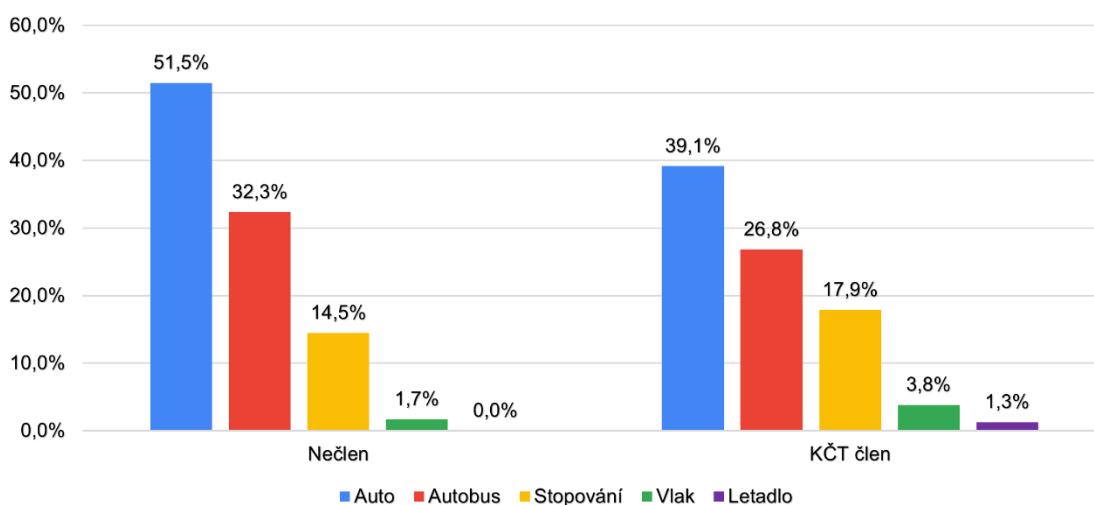

Otázka č. 10: Jak se dostanete do místa výletu, pokud nevyrazíte z Vašeho bydliště? (možnost více odpovědí)

Výsledky na tuto otázku byly poněkud shodné a zásadně se neliší (viz Obrázek 20). Kde ale můžeme pozorovat větší rozdíl, je auto jako forma transportu k dostání se do místa výletu, kdy o 12,4 % více nečlenů rádo využívá auto. Nečlenové převažují také u transportu autobusem, zatímco u stopování, vlaku a letadla to jsou členové KČT.

Obrázek 20

Komparace výsledků u otázky č. 10

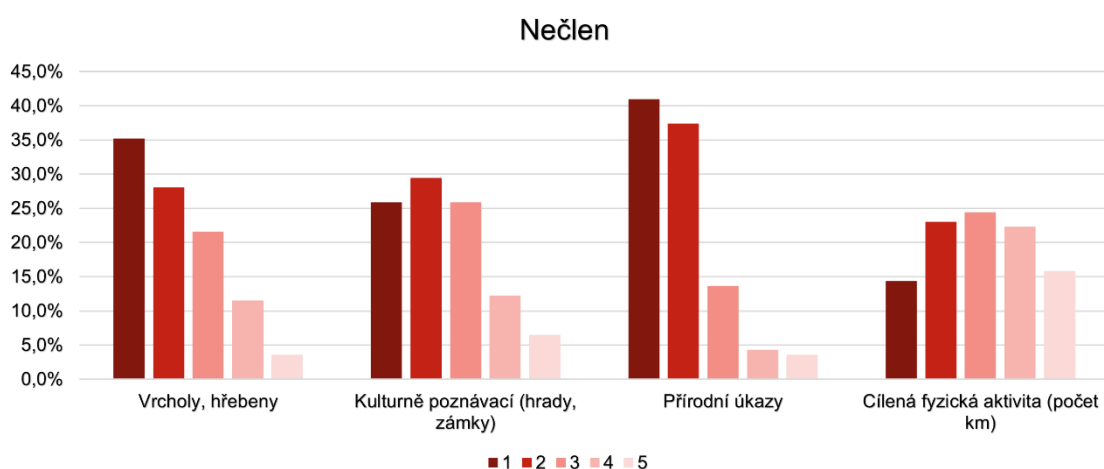

Otázka č. 11: Jaký je obvykle Váš hlavní cíl cesty?

Do grafů byly zahrnuty pouze ty cíle cesty, které vykazovaly nejsignifikantnější statistiky. Odpovědi nečlenů jsou zobrazena na Obrázku 21 a KČT členů na Obrázku 22. Pro KČT členy jsou nejobvyklejším cílem vrcholy/hřebeny, zatímco pro nečleny to jsou přírodní úkazy. Pouze 4,2 % členů zvolilo, že je pro ně cílená fyzická aktivita, jakožto cíl cesty, nejobvyklejší. Kdežto nečlenů tak zvolilo pouze 14,2 %.

Obrázek 21

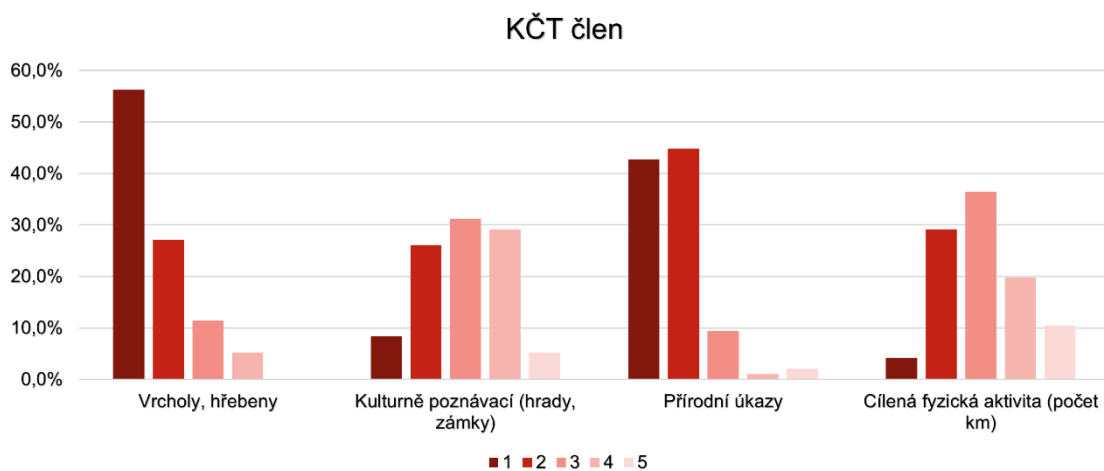
Výsledky nečlenů u otázky č. 11

1 – nejobvyklejší; 2 – často obvyklé; 3 – středně obvyklé; 4 – spíše neobvyklé; 5 - neobvyklé

Obrázek 22

Výsledky členů KČT u otázky č. 11

1 – nejobvyklejší; 2 – často obvyklé; 3 – středně obvyklé; 4 – spíše neobvyklé; 5 – neobvyklé

Otázky č. 12-14: Jaké zdroje používáte pro plánování svých tras? Jak se orientujete během pěší turistiky? Jak zaznamenáváte trasu?

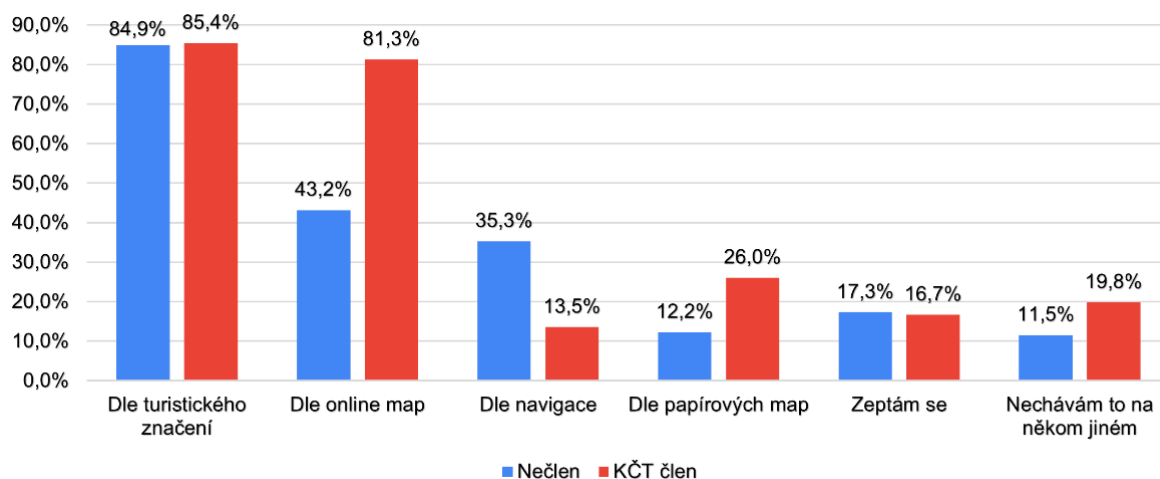
Rozdíly výsledků u těchto otázek byly víceméně nevýrazné, i tak jsem ale vybrala jedno porovnání, kde byly rozdíly výsledků nejsignifikantnější. Jednalo se o odpovědi na otázku č. 13: Jak se orientujete během pěší turistiky? Na obrázku 23 můžeme pozorovat největší rozdíly u orientování se dle online map či pomocí navigace, kdy online mapy používají především členové KČT (81,3 %), zatímco v případě navigace převažují nečlenové (35,3 %). Co se týče využívání turistického značení a optání se na cestu, je procentuální zastoupení obou zkoumaných skupin téměř shodné. Dle papírových map se častěji orientují členové KČT, a to 26,0 % z nich, nečlenů pouze 12,2 %. Skoro 20 % KČT členů to nechává na někom jiném, kdežto nečlenů pouze 11,5 %.

Přes 55 % členů nezaznamenává svou trasu, kdežto u nečlenů tuto odpověď zvolilo necelých 44 %. Pokud ale někdo zaznamenává, tak nečlenové zaznamenávají spíše pomocí hodinek (34,5 % z nich) a členové spíše v mapy.cz (33,3 % z nich).

Na otázku, ohledně plánování, byl zjištěn největší rozdíl u papírových zdrojů, kde o 15,7 % více členů volí tuto možnost.

Obrázek 23

Komparace výsledků u otázky č. 13

Otázka č. 15: Uveďte příklady Vašich nejzajímavějších/nejatraktivnějších destinací, kde jste chodili (i mimo ČR):

Pro přehlednější komparaci výsledků byly odpovědi opět zpracovány v programu Voyant-tools. Vytvoření infografiky bylo omezeno na 95 slov. U nečlenů se objevilo celkem 124 různých destinací, u KČT členů 111. Z velikosti jednotlivých slov na Obrázku 24 vyplývá, že nejčastější odpovědí u nečlenů byl Český ráj (24x). Další destinace, které se v odpovědích opakovaly, byly například Krkonoše (14x), Tatry (11x), Jizerské hory (9x) a Jeseníky (7x). Zazněly ale i zajímavější destinace, jako třeba Island, New York, Korsika, Madeira či Karibik.

Obrázek 25 nám znázorňuje, že nejvíce KČT členů považuje za nejzajímavější navštívenou destinaci Nepál (11x). Další čtenější destinace, které se v odpovědích vyskytovaly, byly třeba Alpy (10x), Rumunsko (10x), Kanada (7x) a Tatry (6x). Destinace, které mě osobně nejvíce zaujaly, jsou třeba Pyreneje, Kyrgyzstán, Bolívie, Patagonie či hora Machu Picchu.

6 DISKUSE

Rozdíl v preferencích mezi členy a nečleny Klubu českých turistů mě zajímal už dlouho, a jsem ráda, že mi dotazníkové šetření poskytlo odpovědi na mou výzkumnou otázku. Velmi mě překvapila rychlost získaných odpovědí. Odpovědělo celkem 235 obyvatel z Turnovska v poměrně krátkém časovém úseku – 18 dní. Jelikož jsem napříč různými zdroji výzkumných prací nenalezla podobně zpracovaný výzkum, budu se v diskusi věnovat pouze samotné komparaci výsledků mezi výzkumnými soubory mého dotazníkového šetření.

Pokud vynecháme otázky ohledně sociodemografického statusu respondentů a rovnou se podíváme na otázky ohledně pěší turistiky, týkající se jednodenních a vícedenních výletů/túr, můžeme si všimnout, že obecně chodí nečlenové KČT spíše na jednodenní výlety. Zatímco členové KČT se účastní spíše vícedenních pochodů. Důvodem může být to, že s vícedenními treky přichází členové do styku již od malička, tudíž je to pro ně automatické trávení volného času. Pokud mají volný víkend, nepojedou na dva samostatné jednodenní výlety, ale raději využijí celý víkend k vícedennímu treku.

Ohledně otázky, zaměřenou na ušlý počet kilometrů během jednoho dne, se domněnky ve výzkumné otázce potvrdily. Členové KČT chodí vyšší počet kilometrů než nečlenové, kteří ve většině případů zaškrtnou odpovědi do 5 kilometrů či 5-15 kilometrů. Důvodem může být to, že členové KČT preferují pěší turistiku pro využití svého volného času, zatímco nečlenové mohou brát turistiku pouze jako vedlejší aktivitu svého volného času.

U otázky, týkající se nejoblíbenější destinace/trasy, nebyly zjištěny signifikantní rozdíly. Můžeme poukázat pouze na to, že většina členů jako svou nejoblíbenější destinaci zvolilo Český ráj, který mají hned u svého místa bydliště, kdežto u členů se objevovaly i Krkonoše či Jizerské hory. Krkonoše – konkrétně Paseky nad Jizerou, byly velmi očekávanou odpovědí u členů KČT, jelikož tam KČT Sokol Turnov vlastní a spravuje chatu Bosna, která je využívána po celý rok a pro mnoho členů je druhým domovem, včetně mě.

Odpovědi na následující otázku, týkající se společníka pro pěší turistiku, pro mě byly zajímavým překvapením. Zatímco nečlenové chodí na výlety spíše jen s partnery či rodinou, členové KČT chodí hlavně ve skupině nebo s kamarády. Skupina v odpovědích byla myšlena hlavně jako skupina, která je zastřešována samotným KČT. Skupiny během roku fungují jako samostatné jednotky, jezdí spolu na expedice, podnikají víkendové akce a na konci roku, na výroční schůzi, podávají zprávu o své činnosti během roku. Myslím, že je tato skupina velmi důležitým aspektem v životě členů Klubu českých turistů a pro většinu je vnímána jako druhá rodina. Myslím, že i když tato otázka přímo nedokazuje vyšší míru sociability u členů KČT, může být odrazem pro následující zkoumání a detailněji mířené otázky na oba výzkumné soubory.

Velmi rozdílné výsledky můžeme pozorovat i u otázky č. 11: „Jaký je obvykle Váš hlavní cíl cesty? Do grafů jsem zahrнула pouze ty cíle, které vykazovaly největší rozdíly ve výsledcích. Rozdílly se týkaly odpovědí znějící: „vrcholy/hřebeny“, „kulturně poznávací (hrady, zámky)“, „přírodní úkazy“, a „cílená fyzická aktivita (počet km).“ U obou skupin dominují vrcholy a příroda. I přes to si můžeme všimnout většího rozdílu u vrcholů, kdy pro členy je tento cíl cesty obvyklejším než pro nečleny. Domnívám se, že to úzce souvisí se samotným členstvím v Klubu českých turistů, kdy se hřebeny a vrcholy zdolávají každý rok napříč všemi skupinami. Na rozdíl od cílené fyzické aktivity, která pro členy není až tak důležitá. Málokdo ze členů si zaznamenává svou trasu či počítá přesně ušlé kilometry. To dokazují i výsledky na otázku č. 14: „Jak zaznamenáváte svou trasu?“, kde o téměř 16 % více členů nezaznamenává svou trasu.

Odpovědi na poslední otázku, týkající se navštívené nejzajímavější/nejatraktivnější destinace, mě velmi překvapily. Je až znepokojivé, kolik nečlenů napsalo jako odpověď Český ráj, který mají hned u domova. Celkově si můžeme všimnout, že většina destinací ve vyobrazené infografice, se týkají pouze České republiky či jejího okolí. U členů jsou ale výsledky poněkud zajímavější. Mezi odpověďmi se objevily opravdu velmi zajímavé destinace, které jen dokazují, že členové mají větší potřebu expandovat a objevovat celý svět.

Z mého pohledu je členství v Klubu českých turistů neuvěřitelným přínosem pro osobnostní rozvoj člověka jak po stránce psychické, tak fyzické.

Má bakalářská práce má i nějaké limity, které mohly ovlivnit celkové výsledky. Největší limity pozoruji ve vzorku respondentů, který mohl být mnohem větší a výsledky tak kvalitnější. Mezi respondenty mohlo být i více osob pod 18 let, kteří mohli výsledky lehce ovlivnit. Dotazník byl sdílen ve Facebookové skupině, která má 18 593 členů, ale jakmile jsem měla dostatek respondentů z výzkumného souboru nečlenů, příspěvek jsem ze skupiny smazala, což bylo přibližně po dvou dnech. Bohužel není možné zjistit, kolik přesně lidí ve skupině příspěvek zahlédlo, proto reálnou hodnotu návratnosti není možné vypočítat. Dalším limitem své práce vnímám možnost více odpovědí u většiny otázek. Myslím si, že pokud by respondenti měli možnost pouze jedné odpovědi, dostala bych přesnější a významnější výsledky. Limitem práce jsou i zkrácené výsledky u vyjmenování oblíbené a nejzajímavější destinace. Výsledky jsem všechny ručně zpracovala a destinace, které byly podobné, jsem zahrнула do jednoho označení – například Vysoké Tatry a Nízké Tatry jsem označila pouze jako Tatry, nebo Hrubá skála či Valdštejn jsem označila jako Český ráj. Toto bylo provedeno pro přehlednější zobrazení výsledků.

7 ZÁVĚRY

Hlavní cíl práce, tedy porovnání preferencí v oblasti pěší turistiky mezi členy a nečleny KČT z Turnovska, byl splněn. Pro splnění hlavního cíle byly definovány dílčí cíle, které souvisí s jednotlivými aspekty pěší turistiky. Pro zjištění těchto aspektů proběhlo dotazníkové šetření, kterého se účastnilo 235 respondentů, z toho 96 členů KČT a 135 nečlenů. Z dotazovaných bylo 77 mužů a 158 žen. Na dotazník odpovědělo nejvíce zaměstnaných – přes 65 %. Jeden z prvních aspektů, který jsem zkoumala, se týkal jednodenních či dvoudenních výletů a delších než dvoudenních pochodů. Bylo zjištěno, že členové KČT chodí častěji na vícedenní pochody, zatímco nečlenové spíše na jednodenní. Až 45 % nečlenů se vícedenních pochodů neúčastní vůbec. Z odpovědí na otázku, která zjišťovala počet ušlých kilometrů, bylo zjištěno, že běžný výlet nečlenů je dlouhý 5-15 km, zatímco členové chodí i na výlety dlouhé 15-30 km. Většina členů KČT chodí na výlet především s kamarády/se skupinou, zatímco nečlenové spíše s rodinou či partnerem. Výsledky na otázku ohledně volby dopravy na místo výletu, jsou poněkud shodné, akorát u členů KČT převažovala doprava stopem, vlakem a letecky. Obvyklým cílem cesty pro členy KČT jsou jednoznačně vrcholy a hřebeny, zatímco pro nečleny je to spíše příroda a kulturně poznávací činnost. Při plánování výletu více členů KČT využívá papírových zdrojů. Během samotného výletu se pak členové KČT orientují hlavně pomocí turistického značení, online map či papírových map. I nečlenové se orientují pomocí turistického značení, dále pak díky navigaci. Přibližně polovina respondentů nezaznamenává svou trasu, ale když už zaznamenávají, tak nečlenové pomocí hodinek a členové KČT v aplikaci mapy.cz. Poslední zkoumanou otázkou byla nejatraktivnější/nejzajímavější navštívená destinace. Z výsledků na tuto otázku vyplývá, že většina nečlenů navštívila pouze místa na území České republiky nebo jejího blízkého okolí. Zatímco členové KČT zmínili mnohem zajímavější a vzdálenější destinace, mezi které patří například Nepál, Jižní Amerika či Rumunsko. Z analýzy získaných dat vyplývá, že rozdíly v preferencích v oblasti pěší turistiky mezi členy a nečleny Klubu českých turistů jsou značné. Členství v KČT má velký vliv na psychickou i tělesnou stránku člověku.

Přínos práce vidím v tom, že doposud toto porovnání nikdo nezkoumal a osobně si myslím, že je to zajímavým tématem. Zjištěná data mohou být inspirací k dalšímu zkoumání této problematiky.

8 SOUHRN

Cílem mé bakalářské práce bylo porovnání preferencí v oblasti pěší turistiky mezi členy a nečleny Klubu českých turistů z Turnovska. Pro splnění hlavního cíle byly definovány dílčí cíle v podobě zjištění jednotlivých aspektů ohledně pěší turistiky. V teoretické části jsem se zabývala cestovním ruchem jako takovým. Popsala jsem jeho druhy a formy, věnovala jsem definicím jednotlivých aspektů cestovního ruchu, jako motivace účastníků cestovního ruchu či jejich typologii. Dále jsem se v teoretické části věnovala nejdříve turistice obecně a poté pěší turistice. Popsala jsem Klub českých turistů i KČT Sokol Turnov. Poté jsem popsala turistické značení a aspekty spojené se samotným výletem, jako plánování, způsob orientace a následné zaznamenávání trasy.

V praktické části jsem se věnovala analýze výsledků dotazníkového šetření, kterého se účastnilo 235 respondentů. Osloveni byli členové Turnovské skupiny na Facebooku a členové KČT pomocí mailu a soukromých chatovacích skupin. Praktická část byla zpracována na základě použitých metod popsaných v metodické části práce. Část s výsledky se věnovala nejen sociodemografické charakteristice respondentů, ale i preferencím pěších turistů z Turnovska a následném porovnání výzkumných souborů, tedy členy KČT a nečleny. V diskusi jsem se věnovala samotné problematice, kde rozebírám a hodnotím rozdíly ve výsledcích jednotlivých výzkumných souborů. V závěru jsem shrnula výsledky zkoumaných otázek.

9 SUMMARY

The aim of my bachelor's thesis was to compare preferences in regarded to hiking between members and non-members of the Czech Tourist Club from Turnov region. In the theoretical part, I dealt with tourism as such. I described its types and forms, devoted to the definitions of individual aspects of tourism, such as the motivation of tourism participants or their typology. Furthermore, in the theoretical part, I first focused on tourism in general and then on hiking. I described the Czech tourist club and the Czech Tourist Club Sokol Turnov. Then I described tourist signs and aspects related to the trip itself, such as planning, orientation and subsequent recording of the route.

In the practical part, I devoted myself to the analysis of the results of the questionnaire survey, in which 235 respondents participated. I shared the survey in Turnov group on Facebook, than the members of the Czech Tourist Club were approached by email and private chat group. The practical part was processed on the basis of the used methods described in the methodological part of the work. The part with the results was devoted not only to the socio-demographic characteristics of the respondents, but also to the preferences of hikers from Turnov region and the subsequent comparison of the research groups, i.e. members and non-members of the Czech Tourist Club. In the discussion I focused on the issue itself, where I analyzed the differences in the results of individual research groups.

10 REFERENČNÍ SEZNAM

- Asociace turistických oddílů mládeže. (2023). *Co je asociace TOM?*. [online].
Dostupné z: <https://www.a-tom.cz/asociace-tom/co-je-asociace-tom>
- Hejl, I. (1990). *Turistika v horách*. Praha: Olympia.
- Hesková, M., a kol. (2006). *Cestovní ruch*. Praha: Fortuna.
- Hřebíčková, S. (2017). *Turistika a sporty v přírodě*. Brno: Masarykova univerzita.
- Chmelík, F. (2014). *Manuál pro publikování v kinantropologii podle normy APA. 0028*, 1–27.
https://ftk.upol.cz/fileadmin/userdata/FTK/Studenti/Dokonceni_studia/Zaverecna_prace/Chmelik__F.__2014__.__Manual_pro_publikovani_v_kinantropologii_podle_normy_APA.pdf
- Klub českých turistů. (2023). *KČT – Historie – Klub*. [online]. Dostupné z: <https://kct.cz/historie>
- Klub českých turistů. (2023). *KČT – Turistické značení – značky*. [online]. Dostupné z: <https://kct.cz/turisticke-znaceni>
- Klub českých turistů Sokol Turnov. (2023). *Kdo jsme – Turistika Turnov*. [online].
Dostupné z: <https://www.turistikaturnov.cz/klub/kdo-jsme/>
- Klub českých turistů. (2012). *Učební texty pro značkaře*. <https://kct.cz/files/turisticke-znaceni/Vyvoj-znaceni.pdf>
- Korvas, P., Babič, P., Došla, J., Hřebíčková, S., Lienerth, R., Lukášek, M., ... Strachová M. (2007). *Aktivní formy cestovního ruchu*. Brno: Masarykova univerzita.
- Kotíková, H. (2013). *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing a.s.
- Kotíková, H., & Schwartzhoffová, E. (2017). *Cestovní ruch*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Louka, O. a kol. (2010). *Základy turistiky a sportů v přírodě*. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně v Ústí nad Labem.
- Mejzrová, J., & Kučera, M. (2019). *Slunko vyhouplo se na horu*. Turnov: Klub českých turistů Sokol.
- Moser, F. (1986). *Pěší turistika*. Praha: Olympia.
- Neuman, J., Brtník, J., Doubalík, P., Šafránek, J., Vomáčko, J., & Vomáčková, S. (2000). *Turistika a sporty v přírodě*. Praha: Portál.

- Pásková, M., & Zelenka, J. (2002). *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj.
- Ryglová, K. (2009). *Cestovní ruch*. Ostrava: KEY Publishing.
- Šauer, M., Vystoupil, J., Holešinská, A., Palatková, M., Pásková, M., Zelenka, J., ... Petr, O. (2015). *Cestovní ruch. Učební text*.
https://is.muni.cz/do/econ/soubory/katedry/kres/studijni_texty/cestovni_ruch_ePDF.pdf
- Vyškovský, J., Bedřich, L., Hansgut, V., Hedvábný, P., Hurychová, A., Krejčí, J., ... Večeřa, K. (1997). *Turistika a sporty v přírodě*. Brno: Masarykova univerzita.
- Winter, S. (2003). *Vysokohorská turistika*. (L. Česenková, Trans.). České Budějovice: KOPP nakladatelství. (Originál vydán 2002)
- Yousaf, A., Amin, I., & Jose Antonio, C. (2018). Tourists' motivations to travel: A theoretical perspective on the existing literature. *Tourism and Hospitality Management*, 24(1), 197–211. <https://doi.org/10.20867/thm.24.1.8>

11 PŘÍLOHY

11.1 Dotazník

Dotazník k bakalářské práci - Pěší turistika členů/nečlenů KČT na Turnovsku

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění krátkého dotazníku, který mi poslouží jako podklad pro bakalářskou práci na téma „Pěší turistika členů/nečlenů KČT na Turnovsku“. Dotazník je určen pouze pro ty, kteří podnikají pěší výlety či túry a pochází z Turnova či jeho blízkého okolí. Účast v průzkumu je anonymní a dobrovolná.

Děkuji za Váš čas.

Špíková Šárka, studentka Fakulty tělesné kultury UPOL

* Označuje povinnou otázku

1. Kolik Vám je let? *

Označte jen jednu elipsu.

- Méně než 18
- 18 - 26
- 27 - 40
- 41 - 60
- 60+

2. Jaké je Vaše pohlaví? *

Označte jen jednu elipsu.

- Žena
- Muž
- Nechci uvádět

3. Váš hlavní socioekonomický status: *

Označte jen jednu elipsu.

- Žák, student
- Zaměstnanec
- OSVČ/podnikatel
- Na mateřské dovolené/osoba v domácnosti
- V důchodu
- Jiné: _____

4. Jste členem KČT? *

Označte jen jednu elipsu.

- Ano
- Ne

5. Jak často chodíte na jednodenní či dvoudenní výlety/túry? *

Označte jen jednu elipsu.

- Alespoň 1x týdně
- Alespoň 1x měsíčně
- Alespoň 1x za rok

6. Pokud chodíte na delší než dvoudenní pochody, jak často? *

Jsou myšleny: vícedenní treky, přechody, putovní poutě...

Označte jen jednu elipsu.

- Nechodím
 Občas (párkrát za život)
 Alespoň 1x ročně
 Vícekrát ročně

7. Jaký je průměrný počet km, který ujdete při vašem obvyklém výletu/túře? *

Označte jen jednu elipsu.

- do 5 km
 5 - 15 km
 16 - 30 km
 Nad 30 km

8. Jaká je vaše nejoblíbenější trasa (destinace) v ČR?

9. S kým nejčastěji chodíte na výlety/túry? (možnost více odpovědí) *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Sám
 S partnerem
 S kamarády/se skupinou
 S dětmi/s rodinou

10. Jak se dostanete do místa výletu, pokud nevyrazíte z Vašeho bydliště? (možnost více odpovědí) *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Vlák
 Autobus
 Stopování
 Letadlo
 Auto
 Jiné: _____

11. Jaký je obvykle Váš hlavní cíl cesty? *

Přičaďte, co je pro Vás nejobvyklejší: 1 - nejobvyklejší, 5 - vůbec

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	1	2	3	4	5
Kulturně poznávací (hrady, zámky...)	☐	☐	☐	☐	☐
Vrcholy, hřebeny	☐	☐	☐	☐	☐
Přírodní úklady	☐	☐	☐	☐	☐
Počať km (cilená fyzická aktivita)	☐	☐	☐	☐	☐
Sociální - společně strávený čas s někým	☐	☐	☐	☐	☐
Geocaching	☐	☐	☐	☐	☐

12. Jaké zdroje používáte pro plánování svých tras? (možnost více odpovědí) *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Papírové zdroje (mapy, průvodce)
- Elektronické platformy (mapy.cz, google mapy...)
- Neplánuji
- Jiné: _____

13. Jak se orientuji během pěší turistiky? (možnost více odpovědí) *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Dle papírových map
- Dle online map (mapy.cz, google mapy...)
- Dle turistického značení
- Zeptám se místních
- Nechávám to na někom jiném
- Jiné: _____

14. Jak zaznamenáváte trasu? (možnost více odpovědí) *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Mapy.cz
- Jiné aplikace
- Chytré hodinky
- Písemně - popis trasy
- Nezaznamenávám
- Jiné: _____

15. Uveďte příklady Vašich nejzajímavějších/nejatraktivnějších destinací, kde jste chodili (i mimo ČR):
